herpy

GEKKOER

Blue-tailed day gecko

Phelsuma cepediana

Phelsuma cepediana er en mellemstor, lysegrøn daggekko fra Mauritius, hvor hannen har klar blå ryg og hale med mørkerøde pletter og streger. Den kræver et højt, varmt og fugtigt terrarie med UVB-lys og er så territorial, at den bedst holdes alene eller som et nøje overvåget par.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Phelsuma cepedianum* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**10-14 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Hotspot	**32 °C**
Temperatur, nat	**18-23 °C**
Luftfugtighed	**60-70 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter, frugt, nektar og færdigfoder**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12-14 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**40-45 dage** ved 28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er opført på CITES bilag II (som alle arter i slægten Phelsuma) og på bilag B i EU's forordning om handel med vilde dyr. Det betyder, at dyr, der købes eller sælges, skal kunne dokumenteres lovligt erhvervet, og at import fra lande uden for EU kræver tilladelser. Bed sælgeren om papirer, og spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvis du er i tvivl om dokumentationen.

Om arten

Phelsuma cepediana er en mellemstor daggekko, der bliver 10-14 cm inklusive hale som voksen. Hunnen er som regel lidt mindre end hannen. Grundfarven er lysegrøn eller blålig grøn, og der er altid en stribe langs siden af ryggen, som dog kan være afbrudt. En rød streg løber fra næseboret til skulderen.

Hannen er den mest iøjnefaldende. Ryggen er klart blå og dækket af mørkerøde pletter og streger, halen er dybblå, og den blå farve kan også ses i ansigtet. Hunnen mangler den klare blå farve. Hun har grøn ryg med rustfarvede pletter. Hannerne kendes på porerne mellem bagbenene, som hunnerne mangler.

Arten blev beskrevet i begyndelsen af 1800-tallet og har gennem tiden haft flere videnskabelige navne, blandt andet *Phelsuma cepedianum*. Den regnes til samme gruppe som *Phelsuma modesta*. Som de øvrige gekkoer i familien har den ingen bevægelige øjenlåg.

Det er temperamentet, der gør arten til en udfordring. *P. cepediana* er aggressiv over for både artsfæller og andre daggekkoer. I fangenskab, hvor hunnen ikke kan flygte, kan hannen såre hende alvorligt. Dyrene er derfor bedst som enkeltdyr, og par skal overvåges. Hannerne er eftertragtede på grund af farverne, og alle dyr i handlen bør være opdrættet i fangenskab.

Udbredelse og levested

Phelsuma cepediana er hjemmehørende på Mauritius i Det Indiske Ocean og er vidt udbredt på øen. Typelokaliteten er angivet som Mauritius.

Arten er indført på Rodrigues, og fra Madagaskar findes enkelte ubekræftede fund, bl.a. ved Ivoloina, hvor den formentlig er indslæbt fra Mauritius. Fund uden for Mauritius på kortet er derfor ikke en del af artens oprindelige udbredelse.

> **Oprindelig udbredelse:** Mauritius.

LEVESTED

Phelsuma cepediana lever i varme og fugtige omgivelser og færdes på træer og buske, især dem, der bærer frugt eller blomster, fx kokospalmer, bananer og papaya. Den er dagaktiv og søger føde i løvet i dagtimerne. For at skjule sig for fjender søger den ofte ind i tætte tuer af skruepalmer (*Pandanus*).

Den kan også leve i villahaver, hvis de er kraftigt vandede og beplantede og ligger nær træer med frugt eller blomster hele året. Landbrugsarealer ser den derimod ikke ud til at kunne indtage.

P. cepediana lever af insekter og andre hvirvelløse dyr, men slikker også modent, sødt frugtkød, pollen og nektar. Blomsterne på lianen *Roussea simplex*, som kun vokser i Mauritius' bjerge og nu er kritisk truet, bestøves udelukkende af denne gekko, som også spreder plantens frø med sin gødning. Højden over havet og årstidernes udsving i temperatur og nedbør er ikke dokumenteret for arten.

Pasning

TERRARIET

Et enkelt dyr af *Phelsuma cepediana* kan holdes i et glasterrarie på 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde). Par er holdt og har ynglet i den størrelse, men større er bedre, især når to dyr skal dele pladsen. Højden betyder mere end bundarealet, fordi arten lever oppe i vegetationen.

Et bioaktivt opsæt med levende planter, springhaler og bænkebidere anbefales stærkt. Brug en bund, der kan holde fugt og bære planterne. Giv rigeligt at klatre på med korkbark, grene og bambus i flere højder og retninger, så dyret kan komme væk fra sin artsfælle. Planter med store blade giver skjul og højere luftfugtighed.

Terrariet skal være fugtigt, men godt ventileret, ellers bliver luften stillestående, og der opstår mug. Forsegl alle sprækker, hvor et lille dyr kan sætte sig fast. Terrariet skal være mørkt om natten, fordi kunstigt lys får dyrene til at ændre adfærd og blive aktive i mørket.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Til *Phelsuma cepediana* skal temperaturen i terrariet være 24-27 °C om dagen, og et varmt sted lige under en spotlampe på omkring 32 °C giver dyret mulighed for at varme sig. Om natten bør temperaturen ikke falde under 18 °C, og 18-23 °C er et godt område. Mål med et digitalt termometer, både ved det varme sted og forneden.

Sørg for, at dyret kan trække væk fra varmen og ned i et køligere område. Varmelamper bør ikke varme hele terrariet op. En termostat eller dæmper på lampen giver et mere jævnt klima og mindsker risikoen for, at et lille terrarie bliver for varmt.

Erfaringerne med arten i fangenskab er få, så hold øje med dyret: Et dyr, der sidder tæt på varmekilden med åben mund, har det for varmt, og et dyr, der sidder sammenkrøbet og passivt, kan have det for koldt.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 60-70 % for *Phelsuma cepediana*, gerne med variation over døgnet, så planter og bund kan tørre en smule. Sprøjt terrariet hver dag, så der dannes dug på ruder, blade og indretning, for dyret drikker dråberne. Et digitalt hygrometer viser, om niveauet holder.

En vandskål er ikke nødvendig, når terrariet sprøjtes regelmæssigt, men den kan stå der som et ekstra tilbud. Skålen erstatter ikke daglig sprøjtning. Hold den lav, så ungdyr og insekter ikke drukner.

Levende planter hjælper med at holde luftfugtigheden stabil og skaber fugtige mikroklimaer. Konstant våde forhold giver til gengæld let mug og hudproblemer, så god ventilation er vigtig.

LYS OG UVB

Phelsuma cepediana er dagaktiv og har gavn af lys af høj kvalitet. Brug et UVB-rør i styrken 5,0, fx et T5-rør, monteret over den ene side af terrariet, så dyret kan vælge mellem lys og skygge (Ferguson-zone 2 er et rimeligt skøn). Et daglysrør og en lille halogenspot som varmested giver naturligt lys, hvor farverne kommer til deres ret.

Beslægtede daggekkoer holdes også uden UVB og får i stedet ekstra kalk og D3-vitamin i foderet, men for en så dagaktiv art er et UVB-rør den sikre løsning.

Hav lyset tændt omkring 14 timer om sommeren og cirka 10 timer om vinteren, gerne styret af et tænd-sluk-ur, og brug ikke natlys. Dagslængden er lånt fra *Phelsuma laticauda*.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Phelsuma cepediana æder både insekter og frugt. I fangenskab trives den på en blanding af færdigfoder til daggekkoer og levende foderinsekter. Færdigfoderet røres op til en tyk grød og serveres i en lille skål, som monteres højt oppe, fordi dyret er trælevende. Frugtpuré uden tilsat sukker kan blandes i.

Giv levende insekter flere gange om ugen. Ungdyr kan få små fårekyllinger (omkring 3 mm) eller bananfluer, indtil de er store nok til lidt større fårekyllinger (omkring 6 mm). Større dyr kan få kakerlakker og larver af sorte soldaterfluer, som skal serveres i en skål, så de ikke kommer væk. Voksormelarver, smørorme og små hornorme er godbidder, som kun skal gives en gang imellem. Honning i meget små mængder kan også bruges som godbid.

Pudr insekterne med kalk og et multivitamin. Foderdyrene skal selv have fået godt foder, før gekkoen får dem. Giv ikke mere tilskud, end der står på pakken, for overdosering er et problem hos små krybdyr. Hunner, der lægger æg, skal have rigeligt med kalk og foder, så ungerne får nok næring i ægget.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Phelsuma cepediana er territorial og kan være aggressiv, både over for sin egen art og over for andre daggekkoer. Hold den derfor alene eller som et omhyggeligt sammensat par. Hold aldrig to hanner sammen. Grupper er ikke afprøvet og kan ikke anbefales.

Sæt et par sammen i et rent terrarie, som ingen af dem har boet i, så det er neutralt område. Gode tegn er hovedvrikning og nik, og at hunnen lader hannen bide hende i nakken ved parring. Jagt, afvisning og angreb er tegn på aggression. I værste fald kan hannen skade hunnen alvorligt, så skil dyrene med det samme, hvis der er uro. Ikke alle par kan holdes sammen.

Arten egner sig til at blive set på, ikke til at blive håndteret. Giv nyindkøbte dyr tid til at falde til, og tjek dem for parasitter og skader.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hos *Phelsuma cepediana* kendes hannerne på porerne mellem bagbenene, som hunnerne mangler. Hannerne er desuden klarere farvet, med blå ryg og dybblå hale, mens hunnen har grøn ryg med rustfarvede pletter. Hunnen er normalt lidt mindre end hannen.

For arten er alderen ved kønsmodenhed ikke dokumenteret. Tallene her er lånt fra *Phelsuma laticauda*, som bliver kønsmoden efter omkring 9 måneder, men først bør sættes i avl, når den er 12-14 måneder gammel. Det samme er en fornuftig tommelfingerregel for *P. cepediana*.

PARRING

Avlen er ikke detaljeret beskrevet for *Phelsuma cepediana*, så meget af det følgende er lånt fra *P. laticauda* og andre daggekkoer. Sæt hannen og hunnen sammen i et rent, neutralt terrarie og hold nøje øje med dem. Nik og hovedvrikning er et godt tegn, men jagt og angreb betyder, at de skal skilles.

En hvileperiode om vinteren kan hjælpe hunnen til at samle kræfter. Sænk temperaturen med nogle få grader, og skær dagslængden ned fra omkring 14 til 10 timer. Når dagene bliver længere og varmere igen, begynder dyrene at yngle. Er hunnen undervægtig eller syg, skal parringen udskydes.

ÆGLÆGNING OG KULD

En hun af *Phelsuma cepediana* lægger som regel to æg ad gangen og kan lægge et nyt kuld hver tredje til fjerde uge i ynglesæsonen. Æggene er som regel løse og ikke klæbet fast. Hun vælger et sted, hun opfatter som sikkert, og kan også lægge i en æglæggetube af bambus, som med held er brugt til arten.

Mens hun lægger æg, skal hun have god kost med rigeligt kalk og fred, når hun lægger. Æggene kan flyttes til en inkubator, men husk at bevare deres oprindelige retning. Voksne dyr kan æde nyklækkede unger, så det er bedst at flytte æggene.

Læs mere: Inkubation af æg

INKUBATION

Æggene af *Phelsuma cepediana* lægges i en lille beholder med lufthuller og et fugtigt, men ikke vådt, underlag af vermiculite, perlite eller sphagnum. Luftfugtigheden i beholderen bør være omkring 60 %. Æggene må ikke rulle, og beholderen sættes i en inkubator, hvor temperaturen holdes stabil.

Ved 28 °C klækker æggene efter 40-45 dage. Højere temperatur giver hurtigere udvikling, og lavere gør den langsommere. Tallene for temperaturafhængig kønsfordeling stammer fra *P. laticauda*: 28 °C og derover giver flest hanner, 27 °C og derunder flest hunner, og ind imellem kommer begge køn. Alle arter i slægten har temperaturafhængig kønsbestemmelse, så en stabil inkubator er vigtig. Grænserne for *P. cepediana* kendes ikke.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne af *Phelsuma cepediana* er omkring 4 cm lange ved klækningen. De skal i et lille terrarie med planter, grene og høj luftfugtighed. Du kan holde to unger sammen i den første tid, men de skal skilles inden for den første måned, før uroen begynder.

Ungerne lever af nyklækkede fårekyllinger, bananfluer og frugtpuré. Ernæringen er afgørende, så foderinsekterne skal selv være godt fodret, og alt foder pudres med kalk og vitaminer. Giv foder hver dag de første tre måneder, som det anbefales for *P. laticauda*. Mange unger dør de første dage, hvis moderen ikke har fået nok næring til ægget.

Sundhed og typiske fejl

Der er kun få dokumenterede erfaringer med *Phelsuma cepediana* i fangenskab, så listen bygger på erfaringer med daggekkoer i almindelighed:

- Aggression mellem dyr. Hunner og hanner kan bide hinanden alvorligt. Skil dyrene, så snart der er uro.
- Mangel på kalk og D3-vitamin, som giver bløde knogler og rystelser. Pudr insekterne, og giv UVB.
- For lav luftfugtighed, som giver dehydrering og hudproblemer, eller for våde forhold uden ventilation, som giver mug.
- Øjenskader, hvis UVB-lampen sidder for tæt på dyret.
- Fastklemning i sprækker i baggrund og indretning. Luk små huller.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, holder op med at spise eller sidder mat og slap.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.